

Gudstjeneste Skævinge & Lille Lyngby Kirker

den 17. november 2019

Kirkedag: 22.s.e.Trin/A

Tekst: 1 Mos 50,15-21; Fil 1,6-11; Matt 18,21-35

Salmer:

SK: 732 * 447 * 449 * 686 * 697

LL: 732 * 683 * 695 * 686 * 512,1 * 697

Da jeg fortalte denne fortælling i juniorklubben her i ugen, da kom det prompte fra et af børnene: ”Det var da en nedern opførsel. Nu havde han selv fået tilgivet alt, og så er han sådan overfor andre.” Ja, budskabet var gået rent ind hos det pågældende barn.

Hvis det går det barn, som det går de fleste af os, så bliver pointen ikke ved at være så indlysende. Jo, pointen er indlysende nok; men vi er mange, der finder alverdens undskyldninger og forklaringer på, at det ikke lige gælder os, for det vi er blevet udsat for, det er godt nok for galt, og det kan da ikke være rigtigt.

Jeg forstår så godt Peter, der kommer til Jesus og spørger om ikke det er nok med 7 gange tilgivelse. For der må da være måde med galskaben. Det kan jo ikke blive ved, at der bare skal siges undskyld og jeg tilgiver.

Implicit i Peters henvendelse om klarhed over antallet af gange, der skal tilgives, kunne også godt ligge en hentydning til *hvad* der skal tilgives. Også her må der jo være mening med galskaben. Det, der er blevet gjort mod mig, er ganske enkelt for groft, det vil jeg ikke finde mig i, det kan jeg ikke leve med, det vil jeg ikke stå model til osv. osv. lige indtil fanden og hans pumpestok. Og det eneste ærlige, hvilket det faktisk heller ikke er; men det eneste, der ud fra den enkeltes egen synsvinkel er

ærligt i dette, det er, at der godt nok bliver pudset på selvretfærdighedens glorie.

Og den er vi gode til at pudse i den sammenhæng. For det er jo ikke mig, der begyndte; det er jo ikke mig, der trådte over stregen. Men det er min respekt, det er min ære, det er min stolthed, det er min og mig, der uberettiget er forurettet, såret, svigtet, ladt i stikken osv. Derfor har jeg også ret til ikke at ville række tilgivelsen til dig. Jeg har faktisk ret til at tilbageholde den, straffe dig, ydmyge dig, gøre dig mør, og bevare min selvrespekt og selvretfærdighed og stolthed. Så derfor må der være grænser for hvor mange gange og hvor meget og hvad, jeg skal tilgive. Dét kan jeg godt forstå, at Peter har en udfordring omkring. Det vil faktisk også være godt med et undtagelsescirkulære. Så kunne vi have buddet med, at du skal elske din næste, og så undtagelsescirkulæret om, at hvis følgende situation opstår, så er du fritaget og i din ret til at hævde dig selv. Eller: Du skal tilgive; men ikke hvis omstændighederne er sådan og sådan, så er det synd for dig, og du må godt hævde din selvretfærdighed og pleje din sårede stolthed.

Jeg forstår godt Peter. Og jeg er irriteret over det svar, Jesus giver ham. Jeg er irriteret, fordi Jesus har ret, og det er så svært at give ham ret, i den konkrete udfoldelse af livet.

Jesu svar til Peter viser for øvrigt også, at Jesus ikke er teolog. Hvis Jesus havde været teolog, så var der på Peters spørgsmål kommet en bog på mange hundrede sider om tilgivelsens væsen, mekanismer, egenskaber og en dybdeborende forklaring til intentionerne bag tilgivelsens given og modtagen og derudaf en afklaring om, hvorvidt og hvad og hvornår og hvordan der skal og kan og evt. ikke skal og ikke kan tilgives. Gab, Peter var faldet i søvn mange gange.

I stedet kommer Jesus med en fortælling, som i hvert tilfælde gik rent ind hos en af børnene i juniorklubben. Om den også er gået rent ind hos Peter, lader evangeliet os ikke vide noget om. Men der er to perspektiver i fortællingen, som er fortællingens pointe og budskab til os.

Når Jesus svarer med at feje de syv gang af bordet og i stedet siger 77 gange, så er det en talemåde, Jesus bruger, for at sige til Peter, at så snart du begynder at spørge således efter antal og art for tilgivelsen og dens begrundelse, så er du for længst forbi tilgivelsen. Du har ødelagt den, for det er kold og hård beregning i din egen selvretfærdighed og selvopfattelse af at have ret og dit på det tørre. Derfor rummer Jesu svar heller ingen beskrivelse eller undtagelser; men indirekte et spørgsmål til Peter. Fortællingen om tjenerne er et spørgsmål til Peter. Et indirekte spørgsmål: Hvor meget har du selv fået tilgivet?

Og Peter er på forhånd forhindret i at begynde at spekulere på, at der er forskel på mit forhold til Gud, og så de andres forhold til mig. Og her ramler de to perspektiver og pointer sammen i eet. For Jesu fortælling handler om Himmeriget. Når dit udgangspunkt er det, Peter, hvor meget har du så selv fået tilgivet? Vi hører ikke Peters svar. Men juniorklubbarnet sagde: Han har fået tilgivet alt. Alt – er det svar, Peter lærer ud af denne fortælling om, hvordan det er med tilgivelsen hos Gud. Alt får tjeneren tilgivet, så det er smålighed af værste skuffe at handle så ”nedern”, som han gør.

Det, Peter også lærer, og det i hvert tilfælde jeg har behov for at lære og ustandseligt blive mindet om omkring dette, det er, at vi lever i en trekantet samklang. Det er ikke sådan, vi forstår det, når vi som Peter gerne vil have nogle regler, og ikke mindst nogle undtagelsesregler. Så forstår vi det sådan, at eet er vort forhold til Gud, vor tro, vort kristne liv, vort fromhedsliv sådan horisontalt mellem os og Gud, og et andet er vort liv med

hinanden på det vertikale plan. På det horisontale plan ved mange af os godt, at det er os, der skylder Gud. Gud er den største af os. På det vertikale plan, dig og mig imellem, der er jeg den største. Det er i hvert tilfælde mig og min ret, min selvretfærdighed, der er målestok for, hvordan det er fat mellem os, og om du fortjener at blive tilgivet eller ej.

Men sådan er livet ikke. Sådan er det kun i den forstokkede og egoistiske selvkredsen og misforståede stolthed over egen ynkelighed. I Guds rige, i Himmeriget, der er Gud og jeg og dig forbundet i en trekant, eller sagt på anden måde: vi lever med Gud over os og hinanden ved siden af os. Og det kan ikke skilles ad. Når jeg godt vil bruge trekanten, så er det fordi, mit liv er i forhold til Gud, og mit liv er i forhold til dig, og dit liv er også i forhold til Gud. Deraf trekanten.

Fortællingen om Josef og hans brødre, som vi hørte lidt af i første læsning, er en fantastisk fortælling, som jeg kun kan opfordre til at krydre søndagshyggen med. Find Bibelen frem og læs de sidste 13 kapitler af 1. Mosebog. Men fortællingen om Josef rummer netop denne pointe. Josefs brødre har virkelig trådt i spinaten. De har handlet ondt mod Josef, de har løjet for forældrene, de har fortiet udåden og melet deres egen kage. Og samtidig har de levet i forjættelsen og velsigelsen fra Gud gennem deres far. Føj for den lede en flok hykleriske bedragere. Og nu er deres far død, og Josef er blevet en magtfuld mand. Så selvfølgelig frygter de nu for deres skæbne. Og de kommer tryglende om tilgivelse. Og ærlig talt; er det ikke en kende for sent og ynkeligt?

Men det er værd at lægge mærke til, at både for brødrene og for Josef ses hele situationen og dens forhistorie i trekanten: Jeres liv og mit liv og Gud, og mit liv og jeres liv og Gud. Hele tiden og i det hele ses det hele i denne samklang: Livet er med Gud for oven og hinanden ved siden.

Sådan er det også, når det handler om tilgivelsen os imellem. Vi lever også i forhold til Gud, og i lyset af det, så er spørgsmålet jo til os: Hvor meget har du selv fået tilgivet? Synes du så, du har noget at have din selvretfærdighed i – er det indirekte spørgsmål til Peter og til...

Når det handler om vor næstes fortrædeligheder over for os, så er vi slet ikke store nok til at begynde at spekulere i mængder, antal, arter og anden selvretfærdighed. Vi skal ikke begynde at spekulere over, hvad og hvordan og hvorfor. Vort udgangspunkt skal være: Hvad har jeg selv fået tilgivet? Og kan vi ikke se, at Gud har tilgivet ALT, så har vi for alvor et problem; men det er ikke et problem om tilgivelsen, det er snarere et problem og opfattelse og forståelse af os selv i forhold til Gud og hinanden. Gud er i sin gode ret til at kræve ALT fra os i forhold til hinanden, for Gud HAR tilgivet os ALT!

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.